

Skog

Bakgrund

Isolerad från huvuddelen av Hörjelgårdens marker, väster om den allmänna vägen, ligger "Västra skogen". Den är en del av ett större skogbevuxet område som i början av 1700-talet ingick i den stora utmark som betades gemensamt av djur från Vanstad, Hörjel, Askeröd m fl byar. På 1730-talet tillhörde området Vanstads bys utmark, och var då glest bevuxet med al, bok och en. Under 1800-talet skiftades området och vid slutet av 1800-talet inlemmades det i den fastighet som nu utgör Hörjelgården. Under det senaste århundradet har området utnyttjats som ängsmark, betesmark och ris- och timmerproducerande skog. Skillnader i äldre hävd kan idag tydligt ses mellan olika delar. Sedan 20 år, och troligen betydligt längre, har området varit lämnat till spontan igenväxning. Hydrologin måste dock ha påverkats av att ett djupt dike i slutet av 1980-talet grävdes på grannskiftet.

Idag är området helt skogbevuxet. Artsammansättningen är varierande, beroende dels på varierande tidigare hävd, dels på varierande fuktighetsförhållanden. Östra-nordöstra delen är fuktigast med ask, al och hägg som dominerande träd/buskarter och med ett fältskikt dominerat av älgört (*Filipendula ulmaria*) och humleblomster (*Geum rivale*). Inom övriga delar dominerar avenbok, ask, ek (spridda äldre träd av betydligt grövre dimensioner än övriga arter) och hassel. Vanliga fältskiktsarter är harsyra (*Oxalis acetosella*), gulplister (*Lamium galeobdolon*) och skogsviol (*Viola riviniana*).

Forskningsprojekt och hittills uppnådda resultat i korthet

Inom en 60m x 60m provyta analyserades fältskiktet 1979 resp. 1989 och träd- och buskskiktet 1980 och 1992. Utvecklingen i träd- och buskskiktet mellan 1980 och 1992 kan sammanfattas som att dödligheten i de minsta storleklasserna varit mycket stor medan äldre träd i flertalet fall tillvuxit.

Basalarean i brösthöjd hade ökat från 28 kvm/ha till 34 kvm/ha. Detta trots att antalet individ/ha minskat från 1427 till 971. Asken dominerar men även avenbok och ek är vanliga. I mindre omfattning förekommer inom provytan också klibbal, bok och skogsalm. Asken och avenbok följer den allmänna trenden, d v s en ökad total basalareatillväxt och en stor dödlighet i de mindre storleklasserna.

Samtliga ekar däremot är av grova dimensioner och ingen dödlighet hade förekommit.

Buskskiktets täckning hade minskat från 42% till 26%. Orsaken var främst en omfattande död av hasselbuskar. Hasselns täckning av markytan minskade från 21% till 10%, men den var 1992 trots detta fortfarande den vanligaste busken. Övriga buskar av betydelse är hagtorn, som gått tillbaka något, och hägg.

Resultaten visar att utvecklingen inom beståndet går från en öppen ek-hasselskog mot en sluten askskog med ek och avenbok. På mycket lång sikt försvinner eken, men vilken trädslagssammansättning vi då får är i dagens läge svårt att uttala sig om.